

Complexnummer: 514172

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Fabriekscomplex Jongerius

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

514173, 514174, 523425

Woonplaats

Utrecht

Gemeente

Utrecht

Provincie

Utrecht

Locatie van het hoofdobject

Kanaalweg 64, 3527 KX te Utrecht

Complexomschrijving

Inleiding

In de jaren 1936-1938 aan het Merwedekanaal gebouwd FABRIEKSCOMPLEX van transport- en garagebedrijf N.V. Jongerius. De geschiedenis van de familie Jongerius en de totstandkoming van het complex is ondermeer belicht door architectuurcentrum Aorta en Docomomo. Na de oorlog is het geheel in gebruik geweest bij het Ministerie van Defensie. Sinds 2007 beijvert de Stichting Vrienden van het Jongeriuscomplex zich voor behoud, herstel en hergebruik van het complex. Op het terrein achter het kantoor en deels daarmee verbonden bevindt zich een omvangrijke bebouwing van latere opslagloodsen. Deze zijn niet bedoeld om te beschermen. Onder een deel van deze loodsen ligt een grote kelder. Betekenis en waarde hiervan zijn thans niet bekend. De kelder is niet bedoeld te beschermen. Tussen de pergola en het fabriekskantoor staat een gemetseld oorlogsmonument. Dit is van belang in relatie tot het complex maar niet beschermd. In één van de Defensie gebouwen bevindt zich een groot glas-in-lood raam, dat oorspronkelijk afkomstig is uit het fabriekskantoor. Dit is van grote waarde voor het monument. De Stichting beijvert zich voor het herplaatsen van het raam.

Het complex bestaat uit de volgende onderdelen.

- WOONHUIS (1)(villa)reeds beschermd onder monument nummer 523425 aan de zijde van het Merwedekanaal
- VILLATUIN (2) rondom het woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- Het daarachter gelegen FABRIEKSKANTOOR (3)

Op de bijbehorende kaart staat de begrenzing van het complex alsmede de verschillende onderdelen aangegeven.

Omschrijving

Fabriekscomplex bestaande uit directeurs-villa, tuin en fabriekskantoor. De villa en het kantoor zijn beide opgetrokken in de stijl van de Nieuwe Zakelijkheid met art-deco elementen. Uitwendig gevels van witgeschilderd beton en stalen vensters. Beide panden hebben twee bouwlagen met platdak. De villa is vierkant van opzet het kantoorgebouw rechthoekig. Het interieur van de villa is grotendeels intact met historiserende afwerkingen, naast voor die tijd moderne(technische) voorzieningen. Voorts gevarieerd materiaalgebruik van tegels, natuursteen, houtwerk, kleurige beschildering en decoratief glas-in-lood waarvan meest opvallend het paneel in de hal met afbeeldingen betrekking hebbende op het bedrijf en de familie Jongerius in het bijzonder en de geschiedenis van het vervoer in het algemeen. Rondom de villa een tuin met oprijlaan, waterpartij, borders en bouwkundige elementen zoals plantenbakken en muurtjes. Pergola tussen villa en fabriekskantoor.

Waardering

Fabriekscomplex Jongerius van algemeen belang vanwege

- de cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een 'selfmade' onderneming in de zich ontwikkelende vervoersindustrie;
- de architectonische waarde als voorbeeld van Nieuwe Zakelijkheid met art-deco elementen en historiserende stijlen in het interieur van de villa met gevarieerd materiaalgebruik;
- De ensemble waarde vanwege de ruimtelijk-functionele samenhang van de onderdelen;
- De zeldzaamheid en de(relatieve) gaafheid.

Monumentnummer*: 514173

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	08 april 2011
Kadaster deel/nr	82670/80

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Utrecht	Utrecht	Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Utrecht	R			1367
Utrecht	R			1389
Utrecht	R			1127
Utrecht	R			1109

Omschrijving**

Omschrijving

Villatuin onderdeel van het fabriekscomplex Jongerius. De tuin ligt rondom de villa en is vrijwel direct na de bouw van het huis rond 1938 aangelegd in een stijl aansluitend bij die van het huis (Nieuwe Zakelijkheid). De terrassen rondom het huis worden afgesloten met gemetselde en gepleisterde plantenbakken. Aan de voorzijde bevindt zich een rondlopend oprijpad met aan beide zijden een bruggetje over de Grift en een hek langs de voorzijde. Aan de achterzijde is het opvallendste element de (restanten van) de pergola die van de achterdeur van de villa leidde naar het fabriekskantoor. Rondom dit geheel bevindt zich een aanleg van perken, gemetselde muurtjes annex plantenbakken, gazons, voetinghekjes van rond buisstaal en een U-vormige vijver. De beplanting (perken, bakken en begroeiing pergola) is door achterstallig onderhoud verdwenen of sterk verwaarloosd. De loopvlakken zijn belegd met roodgebakken tegels.

Waardering

Villatuin van het fabriekscomplex Jongerius van algemeen belang vanwege:

- Architectuurhistorische waarden als voorbeeld van een villatuin in zakelijke stijl als één geheel ontworpen bij de villa;
- Ensemble waarden als ruimtelijk functioneel onderdeel van het geheel van het complex;
- Zeldzaamheidswaarde en redelijk gaaf bewaard.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Handel en kantoor

Monumentnummer*: 514174

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	08 april 2011
Kadaster deel/nr	82670/59

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Utrecht	Utrecht	Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Utrecht	R			1389
Utrecht	R			1127

Omschrijving**

Omschrijving

FABRIEKSKANTOOR horende bij het fabriekscomplex Jongerius, gebouwd in 1936. Het kantoor is achter de villa gesitueerd. Het rechthoekige gebouw staat met zijn lange gevel naar de villa. Het gebouw bestaat uit twee bouwlagen onder platdak. Het geheel is opgetrokken in beton en uitgevoerd met stalen vensters. De buitengevels zijn witgeschilderd. Een deel van de oorspronkelijke geveldecoratie (lichtopstanden, klok en luifel) en belettering is verdwenen. De vensters, oorspronkelijk rood geschilderd zijn als horizontale streken in de gevels geplaatst. Centraal in het midden de ingangspartij. De inwendige indeling bestaat uit een centraal trappenhuis in het midden met marmeren trappen. Het glas-in-lood venster bevond zich in dit trappenhuis. Links en rechts daarvan open kantoorruimten.

Waardering

Fabriekskantoor behorende bij het fabriekscomplex Jongerius is van algemeen belang:

- vanwege cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een fabriekskantoor ten behoeve van de vervoersindustrie;
- van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een fabriekskantoor in de stijl van de Nieuwe zakelijkheid met (oorspronkelijk) art-deco decoratie;
- vanwege het goeddeels behouden interieur;
- van ensemble waarde vanwege ruimtelijk-functionele relatie tot de overige onderdelen van het complex;
- vanwege zeldzaamheidswaarde en (relatieve) gaafheid.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Handel en kantoor

Functie

Kantoorgebouw

Monumentnummer*: 523425

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 mei 2001
Kadaster deel/nr 82779/16

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Utrecht Utrecht Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Utrecht Kanaleneiland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Utrecht R 1109

Omschrijving**

Omschrijving

Villa Jongerius.

Geheel in witgepleisterd beton opgetrokken VILLA op vierkante plattegrond, van twee bouwlagen en overstekend plat dak. Balkon rondom met overkapping gevormd door overstekend dak, aan noord en zuidzijde gedragen door slanke ijzeren kolommen, doorlopend tot op de beganegrond. Stalen ramen op beganegrond in afgeronde hoeken gezet, op de verdieping enkelvoudige rechthoekige vensters. Westgevel met iets hogere, uitgebouwde risaliet, waarin op de beganegrond de hoofdingang met Art Deco omlijsting, met daarboven een fors uitstekende luifel. Verder resteren nog grotendeels de vloeren en lambrisering van de vertrekken. In de hal een groots uitgevoerd trappenhuis met glas-in-loodramen uit het begin van deze eeuw met ondermeer iconografie rondom de familie en fabriek Jongerius.

Waardering

Fabrieksvilla van algemeen belang vanwege de architectonische waarde als karakteristiek voorbeeld van Nieuwe Zakelijkheid met Art-Deco-elementen, voorts vanwege de cultuurhistorische waarde als onderdeel van het karakteristieke fabriekscomplex Jongerius.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Woningen en woningbouwcomplexen Woonhuis(K) Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument